RUS ŞÖVALYESİ N. GUMİLYOV'UN İSTANBUL DURAĞI

ISTANBUL AS THE FIRST STOP OF RUSSIAN 'KNIGHT' N. GUMİLEV

СТАМБУЛ ПЕРВАЯ ОСТАНОВКА РУССКОГО «РЫЦАРЯ» Н.ГУМИЛЁВА

Yrd. Doç. Dr. Reyhan ÇELİK[*]
Öğr. Gör. Renata AKTAŞ[**]

ÖZET

10. yüzyılda Hıristiyanlığı kabul eden Ruslar için Bizans imparatorluğu ve Konstantinopol gerek dini gerekse kültürel açıdan bir merkez olmuştur. Ancak 1453'de Bizans imparatorluğunun yıkılması ve Konstantinopol'ün "İstanbul" olması ile kültür şehirleri yok olmuştur. Bu dönemden sonra Rus yazarlar ve şairler gerek gezi notları gerekse farklı türdeki eserlerde İstanbul'u farklı bakış açılarıyla dile getirmişlerdir.

Rus edebiyatının şövalyesi kabul edilen ve Akmeizm akımının kurucusu,"Gümüş Çağ"ın ünlü ozanlarından N.Gumilyov (1886-1921) egzotik ve mistik öğelerle dolu eserler vermiştir. "Gümüş Çağ"da doğuyu keşfetme düşüncesindeki birçok yazar ve şair gibi N. Gumilyov da birçok kez Afrika ülkelerine yolculuk yapar. Bu yolculuklar Gumilyov'un gerek yaşam felsefesinde gerekse dünyaya bakışında önemli bir etken olmuştur. Bu yolculuklarının önemli bir durağı olan İstanbul'da bulunmuş ve bu şehrin kendisinde yarattığı duyguları gerek gezi notlarında gerekse şiirlerinde dile getirmiştir. Nitekim tamamen İstanbul üzerine yazdığı ve hüznün hakim olduğu "Konstantinopol" adlı şiiri bu bağlamda büyük önem taşır.

Bu çalışmamızda Gumilyov'un "Konstantinopol" adlı şiirinde yer verdiği İstanbul'a nasıl bir bakış açısı ile yaklaştığını çözmeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: N. Gumilyov, gümüş çağ, Konstantinopol, şövalye

ABSTRACT

In the 10th century the Byzantine Empire and it's capital Constantinopole for the just adopted Christianity Russians became religious and cultural center.

But with the fall of the Byzantine Empire in 1453 and change the name of Constantinopole for Istanbul this city has lost it's image and importance. In future the image and discription of İstanbul in the works of Russian poets and writers gets a new reflection.

[*] Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü / Kayseri-TÜRKİYE
[**] Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü / Kayseri-TÜRKİYE

Russian ‘Knight’, the founder of Acmeism in Russian literature and one of the famous poets of ‘Silver Century’ in Russian literature N. Gumilev (1886-1921) is well-known as the author, using in his verses mistique and exotic motives. Interest for the East one can feel in the works of many poets and writers of ‘Silver Century’, including N. Gumilev, who many times travelled to Africa. Thanks to these visits, poet has formed his own lifeview and philosophical attitude to the world.

Istanbul takes a spesific place in these travels and poet expresses his emotions towards this city in his notes on travels as well as in his poems. Just therefore his dedicated to İstanbul verses ‘Constantinopole’ is full of sadness and has a very spesific importance.

In our article (paper) we tried our best to analyze N. Gumilev’s verses ‘Constantinopole’ and to show Istanbul as it was seen with N Gumilev’s eyes.

Key Words: N.Gumilyov, silver century, Constantinopole, knight

РЕЗЮМЕ

В 10 веке и Византийская империя, и Константинополь для только что принявших христианство славян, стали центром не только религии, но и культуры. В 1453 году с падением Византийской империи и перенаименованием Константинополя в Стамбул историческое наследие города стало постепенно теряться, что впоследствии нашло своё отражение в произведениях многих русских поэтов и писателей: образ Стамбула получил несколько иное отображение.

Русский «рыцарь» и основатель акмеизма в России поэт «серебряного века» Н. Гумилёв (1886-1921) известен как автор, использовавший в своих произведениях мистические и экзотические мотивы. Обращение к восточным темам ощущается в произведениях многих писателей и поэтов «серебряного века», в том числе и у Гумилёва, неоднократно бывал в Стамбуле по пути в Африку. Под впечатлением от этих путешествий у автора сформировалось его мировоззрение, философский взгляд на мир. Стамбул в этих путешествиях занимает особое место, и поэт как в своих записках о путешествии, так и в стихотворениях повествует о своих чувствах, вызванных этим городом. Именно поэтому, повествующее о Стамбуле, полное печали стихотворение «Константинополь» занимает имеет особое место в его творчестве.

В данной статье мы постарались проанализировать стихотворение Н.Гумилёва «Константинополь» и показать Стамбул таким, каким его увидел Н.Гумилёв.

Ключевые Слова:

Н.Гумилёв, «серебряный век», Константинополь, рыцарь.

Doğunun coğrafyasına dolayısıyla da kültürüne ilginin oldukça fazla hissedildiği 20.yüzyıl başı Rus edebiyatında, İstanbul bir sembol ve imge haline gelir. Bu yıllarda, doğuya ilginin artmasıyla birlikte bazı yazarlar aktif olarak doğulu şairlerin şiirlerini çevirirken bazıları ise doğuya yolculuk yaptılar. Ancak her şeyden önce Rusya için coğrafi bir bölge olarak, doğunun hangi ülkeleri ve bölgeleri kapsadığını göz önünde bulundurmak gerekir. Rusya için doğu, Arabistan ve Hindistan yarımadasını, Kafkasya ve Türkiye’nin bir bölümünü içine alan bir bölgedir. Özellikle 20.yüzyılda bu bölge, Rus yazar ve şairleri için gizemli, yabancı ve egzotik olması ile dikkati çeker.

Örneğin dönemin önde gelen şair ve yazarlarından, ilk Nobel ödülü sahibi Rus yazar İ. Bunin, Rus sembolizminin kurucularından şair D. Merejkovski ve şair K. Balmont, "Fars motifleri" şiir derlemesinin yazarı şair S.Yesenin, Rus hicvinin önemli kadın yazarlarından N. Teffi, v.b. gibi edebiyatçılar doğu temasına eserlerinde önemli yer vermişlerdir. Aslında N.Gumilyov doğuya olan sempatisi ile Rus yazarları arasında bir istisna değildir. Ancak kendi dönemindeki yazarlardan farklı olarak Gumilyov'un özellikle Afrika ülkelerine birçok kez gidip geldiğini ve bir çok eserini bu ülkelerde kaleme aldığını görüyoruz.

Rusya için Osmanlı İmparatorluğu da, bir doğu ülkesidir (1923'e kadar) ve birçok kez ziyaret edilmiş özellikle de İstanbul üzerine farklı dönemlerde şiirler yazılmıştır. Örneğin büyük şair ve yazar A.S.Puşkin birçok kez bu "цар- град"[1] hitaben şiirler yazar. Aynı şekilde Tyutçev, "Şafak" şiirinde, çar şehrinin kuşatılmasını yeniden gözler önüne serer. Yine İstanbul'u birçok kez ziyaret eden İ.Bunin bu şehirle ilgili içinde hüznün hissedildiği pek çok şiir yazmıştır. ("İstanbul", "Ayasofya"..) 1987 yılının Nobel edebiyat ödülü sahibi ve yurt dışında yaşayan İ.Brodski de İstanbul'u ziyaret ettikten sonra şehrin sokaklarını ve büyük tarihi yerlerini gezerek "İstanbul'a Yolculuk" adlı gezi notlarını kaleme alır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, bu yazarlar arasında Türkiye, Yunanistan ve Mısır'ın yanında birçok kez Afrika'ya yolculuk yapan N.Gumilyov'un çok özel bir yeri vardır.

N. Gumilyov'un edebi yaşamına baktığımızda adının Rus edebiyatında 60 seneyi aşkın bir süre anılmadığını görürüz. Ancak 1980'lerin sonunda Gumilyov, "Gümüş Çağın"[2] en büyük şairlerinden biri olarak adlandırıldı. Bununla birlikte, 1921 Ağustos'unda Sovyet sisteminin kararıyla kurşuna dizilen ancak 70 yıl sonra masumiyeti anlaşılan ve bu güne kadar da mezarı bilinmeyen biri olarak ünlendi. Buna rağmen, Gumilyov ve onun sanatı ile ilgili yazılar yazıldı ve halen bir çok çalışma yapılmaktadır. Kendi durumunu çok iyi bilen birisi olarak Gumilyov, Temmuz 1917'de şöyle yazar :

"Bütün heyecan dolu ve garip dünyamı
Daha çok anacaksınız."

N.Gumilyov 15 Nisan 1886 yılında bir deniz doktorunun çocuğu olarak dünya geldi. Zamanın en prestijli ve daha önce de A.S.Puşkin'in de öğrenim gördüğü lisede okudu. Liseyi bitirdikten sonra Paris Sorbon üniversitesinde eğitimine devam etti. İlk şiir derlemesini 1905'de yayınladı ve adını "Konkvisdator'un Yolu" adını koydu. Konkvisdator'un[3] gezgin, mücadeleci ve şair ruhu, onu diğer yazarlardan farklı kıldı.

Ben demir zırhlı Konkvisdatorum
Neşeli bir şekilde yıldızı takip ediyorum
Uçurumları ve girdapları geçiyorum
Ve neşeli bahçede dinleniyorum.

Bu satırlarla birlikte N.Gumilyov, Rus edebiyatında "Şövalye Konkvisdator", "Gezgin şair" olarak tanındı. Ancak daha sonraki dönemlerde bu kitabı kendi değerlerine uygun bulmadığı için şiir kitapları listesine dahil etmeyecektir.

İstanbul'u birçok kez ziyaret eden (1905, 1909 ve 1913) Gumilyov'un burada bulunmasının asıl nedeni, Afrika'ya yolculuğunda İstanbul'un geçiş yolu üzerinde bulunmasıydı. Gumilyov, 1908 yılında Yunanistan'a yolculuk yaptı ve İstanbul, bu yolculuğun ana durağıydı. Araştırmacı yazar Poluşin Gumilyov'un bu yolculuğu ile ilgili ayrıntıları şöyle belirtir: *"Gumilyov 9 Eylül'de Odessa'ya hareket etti….Odessa'dan dört gün karantinada tutulduğu Sinop'a buradan da Konstantinopol'e gitti."* (Poluşin 2006: 134)

Gumilyov da 8 Ekim'de Vera Arens'e[4] gönderdiği kartta bu yolculuğu ile ilgili bilgi verir.

Yaklaşık bir yıl sonra yeni bir yolculuğa çıkan Gumilyov, yine aynı yol üzerinden Afrika'ya (Habeşistan'a) gitmek üzere İstanbul'a gelir. Gumilyov'un bu yolculukları ile ilgili ayrıntılı bilgiye sahip olunmamaktadır ancak bu bilgiler daha sonra eserlerinde birçok kez kendini gösterecektir.

Gumilyov'un edebi yaşamında İstanbul imgesi dendiğinde 1911 baharında kaleme aldığı "Konstantinopol" şiirinin çok önemli bir yere sahip olduğunu görüyoruz.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ

Ещё близ порта орали хором
Матросы, требуя вина,
А над Стамбулом и над Босфором
Сверкнула полная луна.

Сегодня ночью на дно залива
Швырнут неверную жену,
Жену, что слишком была красива
И походила на луну.

Она любила свои мечтанья,
Беседку в чаще камыша,
Старух гадальщиц, и их гаданья,
И всё, что не любил паша.

Отец печален, но понимает
И шепчет мужу: «что ж, пора?»
Но глаз упрямых не поднимает,
Мечтает младшая сестра:

— Так много, много в глухих заливах
Лежит любовников других,
Сплетённых, томных и молчаливых…
Какое счастье быть средь них.

KONSTANTİNOPOL

Daha limana varmadan
Tayfalar naralar atarak şarap istiyorlardı
İstanbul ve boğazın üzerinde ise,
Dolunay parlıyordu.

Boğazın dibine hunharca atacaklar
Bu gece,
Dayanılmaz güzelliğiyle ayı andıran
Aldatan kadını.

Paşanın sevmediği her şeyi:
Kendi hayallerini,
Sık kamışların ortasındaki kameriyeyi,
Yaşlı falcıları ve onların fallarını seviyordu

Baba hüzünlü ama anlıyor
Ve damadına "*hadi vakit geldi*" diye fısıldıyor,
Israrla gözlerini kaldırmıyor,
Kız kardeşi de bir yandan düşlere dalıyor:

Issız boğazlarda o kadar çok birbirine kenetlenmiş,
Mahzun ve sessiz başka sevgililer yatıyor ki…
Onlar arasında olmak,
Ne büyük bir mutluluk!

Moskova konservatuar profesörü, ünlü piyanist David Şor[5] ilk kez İstanbul'u gördüğünde günlüğüne, "Bu fevkalade köşelerin güzelliğini anlatmak için büyük bir şair olmak gerekir" (18.4.2010 : http://bunin .niv.ru/bunin/mesta/puteshestvie-palestina.htm)diyerek üzerindeki İstanbul etkisini ifade eder. Gumilyov da bir şair gözü ile şiirinde şehrin fevkalade güzelliğini anlatmanın yanı sıra bu şehirle ilgili gerçekleri de belirtmeye özen göstermiştir.

"Konstantinopol" şiiri yalnızca İstanbul'un güzelliklerini ve görülmeye değer olduğunu anlatmaz, lirik kahramanın gözü ile yabancı ülkeyi, yabancı insanları ve yabancı gelenekleri bize aktarır. Gumilyov'un, "yabancı" kelimesi ile dolu olan bu şiiri "Yabancı Gökyüzü" adlı derlemesine koyması bir rastlantı değildir. Bu derlemede aslında bütün adlar yazar için ve Rus okuyucular için "yabancı"dır. Gezilen yerlerin ve şehirlerin adları (Kahire, Habeş, Mekke, Medine…); eşya adları (çalma, mızrak), bitki (kamış,palmiye,servi, gül..) ve hayvan adları (ceylan, kartal, aslan…) Ancak bu yabancı olma duygusu şairi cezbeder ve bu coğrafyaya daha da yaklaştırır. Bu sebeple şair bu dönemlerde, gizemlerle dolu Afrika'ya birçok yolculuk yapar.

Şiire geri dönelim. Yukarıda belirttiğimiz gibi, şiir "Konstantinopol" olarak adlandırılır ve bu durum oldukça doğaldır. Çünkü, bilindiği gibi "İstanbul" adı, Türkiye Cumhuriyeti lideri Atatürk'ün 1930 yılında aldığı kararla resmi olarak onaylanmıştır. Gumilyov şiirine "Konstantinopol" adını verirken ilk dörtlüğün üçüncü satırında iki hecelik "İstanbul" adını kafiye açısından "Bosfor" kelimesine uygun olabilmesi için kullanmıştır.

Şiiri kompozisyon açısından değerlendirdiğimizde iki kısma ayrıldığını görürüz. Birinci kısım olan ilk dörtlük İstanbul'un dış görünüşünü ifade ederken ikinci kısmı oluşturan ikinci dörtlük ise bir anlamda İstanbul'un manevi görüntüsünü ifade eder. Nitekim bu umutsuzluğun getirdiği keder ve yorgunluk, şiirin ilk satırlarından itibaren lirik karakterin duygularında hissedilir. Örneğin tayfalar; koro halinde; gibi kelimelerle lirik karakter, Gumilyov'un yaşadığı dönemi, dekadanlığı karakterize eden, yaşamın kendine özgü bilinmeyen yanını, kabalığını ve cehaletini gözler önüne serer.

Üçüncü satır zıt bir bağlaçla başlayarak bir tezat oluşturur. Bu zıtlık, karakterin boğazdan İstanbul'a yaklaşması, boğazın sularını ve dolunayı görmesi ile bir tezat oluşturmasıdır. Burada ay ve su ilişkilendirilir. İstanbul sular içindeki bir şehirdir ve bir afet sembolüdür. Bilindiği gibi su temizler, alıp götürür ve yok eder…. Ay, özellikle de dolunay ise yalnızlığı, karanlık yerleri, geceyi, gizemi ve kötülüğü ifade eder. Aynı şekilde şiirde dolunayın yansıdığı su yani boğaz, defin yeri olarak simgeleştirilmiştir. Dolayısıyla su da bir mezarlıktır ve mezarlığın, insan üzerinde bıraktığı sessiz bir keder vardır. Bu durumu şiirdeki ses renkleri ortaya koyar: Rus filolog A.Juravlyov'un "ses-renk teorisine" göre, her ses bir anlam ve renk taşır. Örneğin "O" sesinin hakimiyeti açık sarı ya da beyaz rengi, "U" sesi ise, mavi-yeşil rengi ifade eder. Gumilyov'un "Konstantinopol" şiirinde de çoğunlukla bu seslerin kullanılması açık sarı yada beyaz rengi yani ayı, mavi yeşil renk ise, İstanbul

boğazını ifade eder. Dolayısıyla Gumilyov'un bu şiirinde çoğunlukla "O" ve "U "seslerinden oluşan kelimeleri kullanması doğru bir tercihtir. Çünkü şiir okuyucuları gerek ses gerekse renk olarak İstanbul boğazı üstünde parlayan ay görüntüsünü zihinlerinde canlandırabilirler.

Lirik kahraman doğuda kadının eşine ihanetinin karşılığı olan ve batı kültürüne ters düşen bir intikam manzarasını ortaya koyarken şiirdeki duygusal ses rengi ilk satırdan itibaren açık bir şekilde hissedilir. Ay ile sembolize edilen yalnızlık motifi, hüzün ve acının sesleri olan "O" ve "U" sesleri ile kanıtlanabilir.

Doğuda "ay" güzellik sembolü olarak kullanılır. Ömer Hayyam'ın aşkla ilgili rubaisini hatırlayalım.

Hazır doğmuşken ay, ey ay yüzlüm iç;

Bizi pek çok arar ama bulamaz;

Doğar doğar da gelir. (22.3.2010 : http:/www.edebiyat.aku.edu.tr/siir/omerhayyam/siir37html)

Ayrıca Türk edebiyatından Karamanlı Nizami'nin şu beytinde de güzelin yüzü aya benzetilmiştir.

Sevdim yine bir mâhı ki devrân güzelidir

Sevdâ-yı gam-ı aşkı gönülde ezelîdir

"Yine ay gibi güzel birini sevdim ki dünya güzelidir.

Onun aşkının kederine olan sevdam gönlümde ezelîdir." (Pala 1999: 259)

Gumilyov'un şiirinde, aldatan kadın da "aya benzer" ve şair bu yolla doğu güzelliklerini vurgular. Boğazın sularında görülmesi mümkün ama ulaşılması zor olan ayın yansıması vardır. Denize atılarak cezalandırılan kadın da tıpkı suya yansıyan ay gibi, görünür ama ulaşılması mümkün değildir.

Boğazın dibine hunharca atacaklar

Bu gece,

Dayanılmaz güzelliğiyle ayı andıran

Aldatan kadını.

Yine yazar hüzün motifini doğru kullanılan seslerle yani "O" ve "U" sesleriyle ifade eder: "O" ve "U" seslerinin ötümlü "N" ünsüzü ile birlikte kullanılması da ihanet eden kadına acıma duygusunu yansıtır.

Şiirdeki seslerin ölüm motifi ile ilişkilendirilmesi yalnızca aldatan kadın için değil onun babası için de kullanılır. Babalık duygusu yerini, geleneklere hatta korkunç geleneklere bırakır. Burada önemli olan kadının, kocasının malı aynı zamanda da kocasının yüksek imkanlara sahip bir paşa olmasıdır. İhanetinin bedelini ödeme şekli doğu geleneklerine göre babasının kızını ölümle cezalandırmasıdır. Ancak burada vurgulamamız gereken asıl durum damadı paşa olan bir babanın bile kızının durumuna müdahale edememesidir. İstemeden de olsa sessiz kalarak kızının kocasına "hadi vakti geldi" diye fısıldar.

Baba hüzünlü ama anlıyor

Ve damadına "*hadi vakit geldi*" diye fısıldıyor,

Israrla gözlerini kaldırmıyor,

Boğazın sularında yaşamın yoksunluğundan kurtularak sonsuz özgürlüğe kavuşma isteği etrafında olup biten trajediden habersiz olan küçük kız kardeşte de tecelli olacaktır. O, yaşamını, aşkı ile özgürce geçireceği birkaç güzel an için feda etmeye hazırdır. Genç kız düşlere dalar:

Issız boğazlarda o kadar çok birbirine kenetlenmiş,

Mahzun ve sessiz başka sevgililer yatıyor ki…

Onlar arasında olmak,

Ne büyük bir mutluluk!

Gumilyov doğunun tipik trajedilerinden birini betimlerken yukarıda da belirttiğimiz gibi "O" ve "U" sert seslerinden yararlanır: мн**о**г**о**, л**ю**б**о**вник**о**в, др**у**гих, сплет**ё**нных, т**о**мных, м**о**лчаливых, как**о**е.

Şiirin son satırında "ч" "ш" "х" ünsüzlerinin kullanılması da olmayacak, hayali bu düşün gerçekleşmezliğini ifade eder.

Doğu kültüründe, toplum için kötü örnek olan, özellikle sadakatsiz olanlar gerek taşlanarak gerek kırbaçlanarak gerekse suda boğulup denize atılarak cezalandırılırlardı. Nitekim, oryantalist şair, ressam ve yazarlarda sık sık rastlandığı gibi cariyeler yada padişahın gözdesi olmaya namzet harem mensupları, harem içi çıkar hesaplaşmalarının bir sonucu olarak boğazın sularında boğularak öldürülürlerdi. Örneğin, 19. yüzyılda İstanbul'u ziyaret eden ve Hasan adlı bir Türkün, ihanet eden eşini denize attığını öğrenen Polonyalı Ressam Yan Mateyko, "Hasan aldatan eşini boğuyor" ya da "Boğaza atılan kadın" adlandırdığı resminde bu sahneyi canlandırmıştır. Aynı şekilde 1839 yılında Thomas Allon tarafından yapılan gravürde de ihanet eden kadının sarayın hareminden kayıkla boğaza götürülerek suların derinliklerine atıldığını görürüz. Ancak Thomas Allon'un gravüründe tıpkı Gumilyov'un "Konstantinopol" şiirinde olduğu gibi cinayetin, dolunayın gökyüzünde olduğu alaca karanlıkta yani günün en gizemli vaktinde işlendiği dikkat edilmesi gereken bir husustur. Dolayısıyla doğu kültürüne yabancı her gezgin için, gerek boğazın karanlık suları, gerek İstanbul üzerindeki ay manzarası gerekse bu gizemli manzaranın altında işlenen cinayet o kadar çok etki bırakmıştır ki görüldüğü gibi bir çok yazar, şair ve ressam eserlerinde bu manzarayı canlandırmışlardır.

N. Gumilyov'un "Konstantinopol" şiirinde de bu manzara Doğu'nun olumsuz bir yönü olarak gösterilir. Bu korkunç sahnelerin yaşandığı Boğaz, korkunç geleneklerden kurtulan insanların son sığınağıdır. Bunu Gumilyov'un lirik kahramanı şöyle anlatır:

Issız boğazlarda o kadar çok birbirine kenetlenmiş,

Mahzun ve sessiz başka sevgililer yatıyor ki…

N. Gumilyov'un 'Konstantinopol' adlı şiirinde bahsettiği manzaraya canlı olarak tanıklık etmiş olma ihtimali çok düşüktür. Boğazın karanlık suları ve ayın suya yansımasını gören şairin algısında oryantalist çağrışımlar bu şiirle aksettirilmektedir.

Tomas Allom'un 'Boğaz'da Dalyan' gravürü 'cariye katli' teması söz konusu olduğunda bir çok kişinin görüntü hafızasında her daim canlılığını korumaktadır. Nitekim Nobel ödüllü Türk yazar Orhan Pamuk da 'İstanbul. Hatıralar ve şehir' adlı otobiyografik eserinin siyah-beyaz adlı bölümünde bahsi geçen gravürü anımsamış ve gravürün kendisine de kitapta yer vermiştir.

Görüldüğü gibi 20.yüzyılın ilk çeyreğinde İstanbul'a ve boğazın güzelliklerine hayran bir Gumilyov vardır. Bununla birlikte bu güzel şehrin insanlarının geleneklerine karşı da umutsuz bir sitem de vardır. Şair bu sitemin şiirdeki hüzün, keder ve umutsuzluk duyguları

ile ifade eder. Diğer şairlerin şiirlerinde İstanbul, genellikle güneşli ve güzel zamanlarda betimlenirken Gumilyov da gece ve ay ile bu şehrin gizemini, hüznünü ve trajedisini anlatılmaya çalışmıştır.

NOTLAR

[1] Çar şehri

[2] 1892-1921 tarihleri arasındaki dönemi kapsar. Rus edebiyatının "altın çağı"ndan farklı, sanatın her alanında etkili olan yeni düşüncelerin, yeni şairlerin ve yeni sanat akımlarının ortaya atıldığı bir dönemdir.

[3] Conquistador (isp.) : fetheden, fatih. http://www.ispanyolcasozluk.net/index.php?

[4] Rus şair (1883-1942) ve çevirmen.

[5] http://www.klezmer.com.ua/news24.php

KAYNAKLAR

Ahmatova A., (1990) "Samıy neproçitannıy poet : zametki Ahmatovoy o N.Gumileve", Novıy Mir, no:5

Azbukina A.V. (2006) "Semantika vostoçnıh obrazov lunı, sada, solov'ya i rozı v russkoy literaturı poezii 20 godov XX veka (S.Yesenin, G.Sannikov, A.Şiryaevets)"

Berberova Nina, (2010) "Kursiv moy: avtobiografiya", Moskva, Astrel

Davidson A., (2001) "Nikolay Gumilyov, poet, puteşestvennik, voin (geroy bez tain), Smolensk

Gumilyov, N., "Afrikanskaya ohota" /http://gumilev.ru/prose/10/

Gumilyov, N., "Çujoye nebo", /http://gumilev.ru/verses/101/

Gumilyov N., "Afrikanskaya ohota" /http://gumilev.ru/prose/10/

Juravlyov A., (1981)"Zvuk i smısl", Moskva, s.119-135

Pala İskender, (1999) Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü, Ötüken yay., İstanbul

Poluşin, V., N.Gumilyov.(2006) "Jizn zameçatel'nıh lyudey", Moskva

http:/www.edebiyat.aku.edu.tr/siir/omerhayyam/siir37html (22.3.2010)

http:// bunin.niv.ru/bunin/mesta/puteshestvie-palestina.htm